

Kpoverello

2010. 03. 21. I. évfolyam 10. szám

Szenvedés, halál

Kedves Testvérek!

Leukémiás kisfiú képe az oszlopon. Nyugdíjas nő a sarkon magot árul. Amott egy férfi vasakkal megrakott szekeret taszít, és magában beszél. Nem messze az átjárónál egy félkarú ember kéreget. Egy kislány most kapott hatalmas pofont édesanyjától, és elkeseredetten bömböl. Nő jön velem szembe, kiégett karikás szemekkel.

Annyi szenvedés vesz minket körül, hogyha mindet átéreznénk, el se tudnánk viselni. De nem élhetünk úgy sem, hogy nem veszünk tudomást róla, kikerüljük. Vallásos és nem vallásos ember megoldásokat keres, hozzáállások millióit próbálja ki, amikor a szenvedéssel, halállal szembesül. Mi hogy viseljük el? Mit teszünk, érzünk, gondolunk? Miért tabu sokszor számunkra a halál? Miért engedi meg Isten a szenvedést? Miért vagyunk tele miértekkal?

A szenvedésről néhány tartalmas beszélgetés, sok élményem, saját veszteségeim és két könyv jut eszembe.

Az egyik Salman Rushdie allegorikus regénye: *Haroun and the Sea of Stories* (Haroun és a mesék tengere). A könyv egy kisfiúról szól, aki boldogan él a szüleiivel egy kicsi mesebeli városban, ahol általában semmi rossz nem történik. De egyszer csak minden elromlik. Édesanyja elhagyja a családot. Édesapja, aki nagy mesemondó, nem tud kitalálni újabb történeteket. A főhős elindul megkeresni a bajok forrását. Nagy viszontagságok árán meg is találja azt: a gonosz Chuppok beszennyezik a történeteket, így minden történet elromlik, értékét veszíti: „- Környezetszennyezés – mondta vészjóslóan a Vízidzsin. – Nem érted? Valaki vagy valami szennyet zúdít a Meseóceánba. És a szenny persze beszívárog a mesékbe, és tönkreteszi őket.” Végül Haroun legyőzi a Chuppokot és minden történet, a sajátja is, jóra fordul.

A másik egy kicsi zöld könyv, elmélkedés a szenvedésről. Ebből is idéznék: „Isten megengedi a rosszat és a szenvedést, mert ez a lehetőség a szükséges másik oldala a teremtményi szabadságnak és a személyes szeretetnek. De a szenvedés eme világába belép ő maga is, hogy az emberben és az ember által a szenvedést átváltoztassa, megszüntesse. Most töredékeiben, majdan pedig teljesen.”

Két teljesen más megközelítés, egyik sem kínál végleges válaszokat, de mindkettő változtat egy picit gondolkodásmódunkon. Reméljük, hogy ez a néhány oldal is változtat majd valamin bennünk, benned, kedves olvasó, és segít közelebb kerülnünk húsvét örömhíréhez. Áldott nagybajtí készülődést kíván

a szerk.

Coffice Diary

A soliloquy of a model in her thirties

Hmmmm, an unusual colour, to be sure. Light Green. It reminds me of the cheep lingerie I used to wear while I was a teen. Uhhh even the thought of it makes me itchy. The wax was a relief to be sure. Anyway, I wonder if I will manage without stumbling. It's an impossibility to walk with these, being as tight as they are even at my ankles, not to mention my waste, all my Saturday

dinner is strangled out of these abominable trousers. Thanks God for this pretty linen covering my so-called flawless upperparts.

Gál Dalma

Jób és a nagyböjt

„Bár lenne, aki meghallana engem, és meghallgatná óhajomat a Mindenható....” (Jób 31,35)

Őszintén megvallom, hogy rossz olvasója vagyok a Kpoverellónak. Szokás szerint szemmel átfutom a lapokat, és ami úgy izgalmasabbnak néz ki, azt úgy nagy vonalakban elolvasom. Ezt csak azért írom, mert gondolom, vannak mások is hozzám hasonlók, mint például te, kedves olvasó, ki e soroknál tartasz, és lehet azon gondolkodol, hogy érdemes lesz-e tovább olvasni ezt a hosszúnak tűnő cikket.

A fenti idézet Jób könyvéből nem kétségbeesett kérdés részemről, hogy figyelj rám, és hallgasd meg a mondanivalómat, hanem egészen másról szól. Egy olyan ember mondja a fenti szavakat, akit Isten próbára tett, és aki tudja, mi a szenvedés. Egy szemétdombon ül Jób és egy cseréppel vakargatja sebeit. Mindenét elveszítette, és most a három barátja próbálja őt ráébreszteni arra, hogy mindez az ő hibái miatt, saját bűnei miatt történt.

Nem lehet szép látvány ilyen emberrel találkozni, te mit szoktál gondolni az ilyen emberekről? Biztos már találkoztál ilyen emberekkel! Sokszor ott vannak elhagyatottan a kórházakban, öregotthonokban, néha látod őket az utcákon, és egyesek valahol egy kis lakásban élnek így betegen, magányosan. Nem tudom, te hogyan teszel, de én mostanáig úgy kezeltem az ilyen helyzeteket, mint az élet olyan oldalát, amelyről tudtam, hogy létezik, de nem szívesen foglalkoztam vele. És hidd el, sokan mások is így tesznek ma, és így tettek régebben is, mert nem könnyű dolog megoldani a szenvedés kérdését. Miért van az értelmetlennek látszó szenvedés? Mit tett az illető személy, hogy „megérdemelte” a szenvedést?

Jób szenved testileg-lelkileg, mindene, amiye csak volt, elveszett, és a legjobb barátai azt hangoztatják hogy mindez az ő hibájából történt. Te mit tennél helyében? Vajon elcsüggednél, és feladva a harcot nem lenne más kívánságod, mint hogy mihamarabb ezeknek vége legyen? Vagy vennéd a bátorságot, és nem hallgatva mindenkinek a szavára, kimondanád azt, ami a szívedben van?

„Bár lenne, aki meghallana engem, és meghallgatná óhajomat a Mindenható....” – ezt mondja Jób ki: hangját akarja hallani Annak, aki mindezeket reá küldte. Mert szívében ártatlannak érzi magát, és bár tudja, hogy Isten végtelenül bölcs és mindenható, meri kimondani azt,

ami szívében van, hogy semmit sem tett azért, hogy ilyen szenvedést kiérdemeljen. Bár semmije sincs már, szóljon hozzá Isten, és mondja el neki, mit vétett....

És Isten szól... hogy mit mondott Jóbnak, itt nem részletezem, de mintha nem is az lenne a legfontosabb, hogy mit mondott, hanem az, hogy megjelent, hogy szólt hozzá. Ezt mondja Jób:

„Eddig szóbeszédből hallottam felőled, most pedig saját szememmel látlak! Korholom tehát önmagamot, bánom bűneimet porban és hamuban!”

És mintha kicsit irigylem Jóbot! Igen, ott ül még mindig a szemétdombon, telve sebekkel.... de Isten szólt hozzá, hallotta hangját az Úrnak... Nem szülei, nem barátai, nem hitoktatói, és nem papja beszélt neki Istenről, hanem maga Isten szólt hozzá...Te vajon, kedves olvasó, nem érzed néha szíved mélyén ezt a vágyat, hogy ne más beszéljen neked Róla, hanem te halljad Őt saját füleddel?

Jób szenvedésében mindent elveszített: házat, feleségét, gyermekeit, vagyonát és egészségét. Szünetében szíve megtisztult, őszinte lett. Előtört a lázadás, és az értelmetlennek látszó szenvedés megoldódott, amikor a legmélyebb vágya teljesült: látta Istent, és hallotta hangját!

Érdekes volt számomra Jób szemével nézni a nagyböjt időszakát. Böjt, önmeztagadás, szenvedés, halál, vagyis nem más, mint amire Jób tanított: őszinteség, szív tisztasága és Isten arcának látása.

Ha részed volt már ezekből, kedves olvasó, akkor boldognak mondhatod magad, ha még nem, akkor szívből kívánom úgy neked, mint magamnak is:

fr. Marián

Ima a szenvedésről

Mondd, Uram, miért e sok miért, mi bennem dübörög?

Miért akarom megérteni a szenvedést ahelyett, hogy elfogadnám Kezedből?

Uram, ismered türelmetlenségem, mellyel a leggyorsabb utat keresem.

És azt is tudod rólam, hogy rettegek a fájdalomtól.

Félek a szenvedéstől, Uram.

Hiszem mégis: a legjobbat készíted számomra.

Segíts, hogy élve éljek, bizalommal.

Hogyan böjtöljünk?

Nagyböjt lévén bizonyára gyakran felmerül bennünk ez a kérdés. S míg régebben sokkal egyértelműbb volt rá a válasz, hisz megvoltak (és meg is vannak) a böjt, és különösen a szigorú böjt (elsősorban az étkezésre vonatkozó) kritériumai, talán mindannyian érezzük, hogy ez nem egyszerűen egy mindenkire egyformán érvényes és mereven betartandó szabály kérdése (ami épp ezért sokaknak értelmetlennek is tűnhet), hanem valami ennél jóval több.

Az én családomban például sohasem eszünk péntekenként húst, így ezt már kisgyermekként megszoktam, nem jelent különösebb erőfeszítést. Valamivel nehezebb volt megszokni, hogy hamvazószerdán és nagypénteken csak háromszor egyek (főleg hogy olyan típusú vagyok, aki napközben folyton kanyarodik be valamiért a kamrába), de ma már ez sem olyan nehéz. Épp ezért felmerült bennem a kérdés, hogy ha már nem nehéz megtartani, akkor van-e egyáltalán értéke a böjtölésnek?

Hiszen a böjtölés igazából azt jelentené, hogy lemondok valami számomra nagyon fontosról, amit nagyon szeretek, mégpedig nem öncélúan, csupán egy szabály betartásáért, esetleg önuralmam fejlesztéséért, fogyókúra vagy egészségügyi céllal (tisztítás, méregtelenítés), hanem Istenért. Azért mondok le valamiről, mert Isten fontosabb számomra az ételnél, kényelmennél, szórakozásomnál stb., s az így felszabaduló időmet és energiámat igyekszem Istenre fordítani (elcsendesedés, szembesülés saját bűneimmel, gyengeségeimmel, Istenre szorultságommal, ima, templomba menés, ill. embertársaim megsegítése l. Iz 58,5–11). Nem véletlen, hogy Jézus is mindig együtt említette a böjtöt az imával és az alamizsnálkodással, az irgalmas szeretet gyakorlásával (l. Mt 6,1–18), az önmegtartóztatás ugyanis nemcsak a kísértésekkel való szembeszállásban segít, hanem érzékenyebbé tesz Isten és rászoruló embertársaim iránt is. Ha ugyanis igyekszünk megszabadulni a sok ránk rakódott, sőt már megszokott megkötöttségünktől, és megpróbálunk egyszerűbben élni, kissé kiüresíteni önmagunkat, evvel helyet csinálunk magunkban Isten kegyelmének. Erre biztat a Szentatya is: *„Kedves Testvéreim! Tartsuk fontosnak a nagyböjtöt minden családban és minden keresztény közösségben, hogy általa eltávolítsuk mindazt, ami szétszórtá teszi lelkünket, és megerősítsük azt, ami táplálja a lelket, megnyitva szívünket Isten és a felebarát szeretetére. ... Ezzel a belső készséggel lépünk be a nagyböjt bűnbánó légkörébe.”*

Mivel böjtöljünk tehát? Arról érdemes legalább rövid időre lemondani, amiről úgy érezzük, hogy már túlzottan ragaszkodunk hozzá, függésben tart, megköti szabadságunkat, s ezzel akár elzárja utunkat

Isten és embertársaink felé. Látszik tehát, hogy a böjt mindig személyre szabott, mindenkiünknek más-más jelenthet igazi böjtöt.

Néhány ötlet arra, hogy mégis min érdemes elgondolkodnunk, mivel böjtölhetünk, miről mondhatunk le:

Lehet ez kedvenc eledelem (pl. a korábban sokat emlegetett hús, az édességek stb.), amit talán megosztani sem nagyon szeretek másokkal (mint ahogy ezt egyes reklámok is sugallják □), anyagi javaim, amikhez körömszakadtáig ragaszkodom (pl. egy nagyon kedves ruhám, ékszerem, könyvem, amit kedves barátnóm régóta kér tőlem), lehet valamilyen függőségem (cigarettazás, kávézás stb.), a minden szabadidőmet kitöltő tevékenységek (pl. tévénézés, rádiózás, folytonos zenehallgatás, játékok, fölösleges vagy mellőzhető dolgok vásárlása stb.). De böjtölhetek úgy is, hogy jobban odafigyelek magamra, például másokkal kapcsolatos elvárásaimra, saját igazam állandó bizonygatására, rossz szokásaimra, gyakran fölösleges és másokra nem figyelő szavaimra, a pletykákra, irigy megjegyzésekre, a bennem levő haragra, neheztelésre, gyűlöletre, lenézésre, s próbálok megszabadulni tőlük, s ezáltal megtisztítani lelkemet, kicsit alázatosabbnak, csendesebbnek, igénytelenebbnek, figyelmesebbnek lenni. Sőt érdemes böjtöltetnem gyomromon és számon kívül szememet-fülemet is (nem nézelődök a kirakatokban, nem nézek tévét, reklámokat, újságot, nem olvasom-hallgatom a szomorú híreket stb.), hogy a csendben önmagamra hangolódhassak, s meghallhassam Isten hangját.

„Aki nem böjtöl, az egyben annak adja a tanújelét, hogy ő már valami mással töltekezett be, de nem Istennel; aki nem böjtöl, abban jóllakik és elalszik az Isten utáni éhség és vágy, aki nem vágyakozik, az nem virraszt, és aki nem virraszt, azt alva fogja találni az érkező Völégény. – A böjt a test kiáltása Isten után, kiáltás a mélységből, abból a szakadékból, ahol a legmélyebb sebzettségünkkel és beteljesületlenségünkkel találkozunk, és ahol engedjük mindezt Isten mélységeibe hullani. A magunk mélységében ugyanis Istennel találkozunk.” (Anselm Grün)

A böjtről, böjtölésről érdemes még elolvasni: <http://www.hhrf.org/turterebes/uzz/uzenet20090301.PDF> (benne megtaláljuk XVI. Benedek pápa nagyböjti üzenetét is),

<http://nemcsakkenyerrel.blogspot.com/2010/03/bojt-test-imaja.html>,
<http://szenegetoistvan.blogspot.com/2010/03/testi-szuksegletek-bojtje.html>,
<http://szenegetoistvan.blogspot.com/2010/02/elvarasaink-bojtje.html>,
<http://www.slideboom.com/presentations/141570/A-szeretet-döntés>,
<http://portalguru.blogspot.com/2010/03/hogyan-bojtoljunk.html> (Gyökössy Endre gondolatai).

Tűnődések életről, halálról

„*En keresem az életem: életem egyetlen halál. En keresem haláloamat, és életem majd megtalál.*” (Weöres Sándor)

Hát tud vajon az ember úgy élni, hogy a halál tényét egészen közel engedje magához, hogy eljövendő nem-létének gondolata olyan legyen számára, mint akár a nyugodt percek levegővételének természetes ritmusa vagy szívverésének észrevétlen lüktetése? „Szívesen élek, szívesen halok” – jutnak eszembe számtalanszor Olga néni szavai, ezé a 96 éves öregasszonyé, akiről úgy tudom elképzelni, hogy ezt pár évtizeddel ezelőtt is ugyanígy gondolta.

Hát persze – mondhatnánk: ha mondjuk három évtizedre gondolunk, akkor is már szinte hetven éves volt. De valamiért mégsem tudok belenyugodni ebbe. És azt is tudom, hogy mi az, amiért nem. Nem mondom, hogy nem félhetett sohasem a haláltól, de ha arra gondolok, hogy miközben kislányként terelgette a libákat, arról álmodozott, hogy milyen szép lehet a mennyország, egy kicsit már elszakadtak – ha épp finomítani akarok a szavain, hogy meghaltak – a földi dolgok neki. Persze azt is látom, hogy attól a libákban is ugyanúgy kedve telt, mint most is abban a Togó kutyában, akinek ebédkor félre szokott tenni egy-két kenyérkarajt a zsebébe. Ez boldogítja a napjait, miközben sóvárogva várja valaki (ferencesféle) látogatását az idősek otthonában.

Szóval vannak emberek – s hála Istennek a kegyelemért, amit lobbant bennük –, akik vonzóvá teszik az ilyenfajta életet, s úgy vágyódom is utána. Valahol mélyről pedig jön, hogy ejsze nem is a halált elfogadni tudó életre vágyódom, hanem az Istenre vágyakozóra. Akkor talán más fényt kapna minden. „Keserűből édes, a rosszból csuda jó lesz, sírásból mosolygás, olyan csuda szó ez” – jut eszembe az a napköziskori édesanyákat köszöntő vers.

A sírás az ott lesz, valahogy úgy érzem. A keserű is, a rossz is. Ettől van a félelem talán, mert ha az utána jövőt igazán hiszem, az tényleg megváltás. Nem akarok menekülni tőle. Vért már izzadtott egy Valaki. (Hol állok én attól?) Nem tudom, hogy akkor majd hogy lesz. Vajon a fájdalom hogy majd egy fénysugárt, vagy mindent elsötétít? Vajon mi marad ebből a vágyból, ha jön a félelem? Roger testvér mondta egy róla készült filmben, hogy az édesanyja minden este úgy imádkozott, hogy ha holnap, akkor holnap. Legalábbis valahogy így maradt meg nekem. Kíváncsi lennék, vajon ő hogy halt meg? Vagy vajon megkapjuk a szép halál kegyelmét, amit annyiszor elmosolyogtunk az esti közös imádságunk alkalmával a csoporttal? Ki lehet méltó erre, Jézus?

Csak ne egyedül. A régiek tudtak valamit, amint azt lassan mindenben felismerjük. Már az elmúláshoz is természetesen

viszonyultak, mert hát hová is mehettek volna meghalni az emberek? Az otthon pedig az öregnek is, a gyermeknek is otthon volt. Azt hiszem, mi még nem értünk meg (vagy tán túl sok mindennel törődünk, ami nem olyan lényeges) a nyugati országokban már egyre szélesebb körökben terjedő felismeréshez, hogy az embernek otthon jó meghalni. Feszülten hallgattam Melindát, ezt a fiatal, érző lelkületű, intenzív osztályon dolgozó asszisztensnőt, ahogy meséli, hogy mindenki tudja, az orvos is tudja, milyen rövid az idő, mégis neki kell lopva szólni a gyerekeknek, szülőnek, rokonnak, hogy ne menjen el, ne hozzon semmit, inkább üljön le a beteg ágyára, fogja meg a kezét, egy utolsó szóra, mondatra, bocsánatra... Milyen hálásak tudnak lenni aztán neki az emberek!

Eljön a halál, lehet nem is időz annyit. Honnan mégis az az önámító, hamis érzés, amely az ellenkezőjéről akar meggyőzni? Inkább menne, s Te jöjj, Urunk, Jézus!

Sz. K.

Egy rendhagyó előadás: Dr. Csernus Imre

Évekkel ezelőtt hallottam Csernus nevét, így amikor most tudomásomra jutott, hogy előadást tart Kolozsváron, kíváncsiságomnak engedve elhatároztam, hogy meghallgatom. Akik már látták-hallották őt, említették, hogy különleges stílusa van, ezen kívül nem sokat tudtam róla. Előadás után azonban próbáltam néhány információt összegyűjteni.

Csernus Imre Magyarországon élő pszichiáter, szenvedélybetegekkel és sportolókkal dolgozik, előadásokat tart országszerte (most először Erdélyben is) függőségről, érettségről, önismeretről, önbizalomról, emberi kapcsolatokról és intimitásról. Könyvei is az említett témákban jelentek meg: *Drogma, Bevállalja?, Titkok, elhallgatás, őszinteség, Ki nevel a végén?, A nő, A férfi.*

A kolozsvári előadás a férfiak és nők téma körül forgott, és ezen belül az éretté válásról, őszinteségről, a félelmek és fájdalmak megéléséről, emberi vágyakról és álmokról beszélt. Stílusa valóban eltér a megszokottól: kegyetlenül őszinte, időnként nyomdafestéket nem tűrő kifejezéseket használ, és rendkívül provokatív módon nyilvánul meg, ami azért jó, mert gondolkodásra készíti az embert. Vagy egyetért vele a hallgató, vagy nem, de nincs kitérő, mindenkit megmozgat és megszólít. Számomra tulajdonképpen ez a stílus jelentett újdonságot, az elhangzott gondolatok már többé-kevésbé ismertek voltak. Néhányat mégis megosztanék.

Mindjárt az előadás elején elhangzott az a kérdés, hogy „Ki az, akit békével tölt el, ha arra gondol, hogy az édesanyja meghal?” Ezzel a kérdéssel szerette volna az előadó a hallgatók érettségét felmérni, mert

szerinte a felnőtt ember megbékélt azzal a gondolattal, hogy a szülei meghalnak, és ő maga is meghal. Ez a kijelentés később kisebb vitát váltott ki, mert a közönség soraiból többen úgy gondolták, hogy a megfogalmazás miatt félrevezető volt a kérdés. Az érettséget az is jelzi, hogy őszinte tudok lenni önmagammal és másokkal, elsősorban a társammal, gyerekekkel (akinek van) és szüleimmel szemben. Az őszinteséghez legszorosabban kapcsolódó fogalom a félelem: szerinte legtöbb esetben nem merjük bevallani félelmeinket önmagunknak sem, ezért folyton álarcokba burkolózunk. A felnőttek nem tudnak hiteles példát mutatni a felnövekvő nemzedékeknek, így folyamatosan nő az elkeseredett, kudarcot vallott, drogokhoz, illetve öngyilkosságba menekülő emberek száma. Ugyanígy nagyon fontosnak tartja a fájdalmaink, negatív érzelmeink megélését, átérzését, mert ez az önmagunkhoz való őszinteség egyik megnyilvánulási formája, és szükségünk van rá, hogy megengedjük és kiengedjük magunkból a felgyült feszültségeket. A vágyakról szólva, lényegesnek látja, hogy erős elhatározással tartsunk ki céljaink mellett, és harcoljunk vágyaink eléréseért, bármi ára legyen is annak.

Előadása tulajdonképpen párbeszéd jellegű volt, hiszen a közönséget is bevonta, nem csak tömegként, hanem néhány embert felhívott a színpadra, és velük-általuk próbálta demonstrálni az elhangzottakat. Mindenesetre, ember legyen a talpán, aki kibírja gúnyos, de őszinte megjegyzéseit, és megválaszol neki.

Összegezve: a jelenlévők egy különleges stílusú, elgondolkodásra késztető, interaktív előadásnak lehettek résztvevői.

Both Vanda Erzsébet

Csodálatos fonal – Jálícs Izabella önéletrajza

Egy kedves tanárom jóvoltából került kezembe a könyv, és mondhatom, majdnem egy lélegzetvétellel olvastam. Több szempontból is nagyon pozitív élményként éltem meg a találkozást ezzel a művel: egyrészt, mert egy olyan ember édesanyjának vallomásait olvashattam, akinek sokat köszönhetek lelkiéletem előrehaladása terén (Jálícs Ferenc jezsuita szerzetesről van szó); másrészt, mert olyan szellemiségben íródott, amely számomra is sokat jelent, és amelynek a hétköznapok során lehetséges megvalósítása a könyv lapjain tárult fel előttem (a szemlélődő életmódról van szó). Végül pedig, ami szintén nem mellékes: népünk történelmének általam kevésbé ismert mozzanatai elevenítődtek meg és jelentek meg teljesen közről, elérhető szemszögből.

Jálícs Kálmánné, született Fricke Izabella gyerekei biztatására nyolcvanévesen írta meg önéletrajzát, majd annak angol fordításához 98

évesen még egy utóiratot csatolt. 1902-ben született, és pár héttel 102. születésnapja előtt hunyt el 2004-ben. A könyvben sorra veszi életének fő korszakait: a boldog és viszonylag gondtalan idők (gyermekkor, magántanulmányok, zárdái bentlakó évek, a szerelem és családalapítás időszaka) után a megpróbáltatásokkal teli évtizedeket (édesapja halála után pár hónappal a második világháború kitörése, nemesi származásuknak köszönhetően a menekülések, folytonos vándorlások, hontalanság, férje halála), míg végül már deresedő fejjel új lehetőségek tárultak fel előtte az Amerikai Egyesült Államokban. Nem kell azonnal meghátrálni az események sokasága láttán, mert a könyv nem a történetek pusztá felsorolásáról szól, hanem nagyszerű képet nyújt a saját élményekről, a belső átélésekről, amelyek kísérték a külső eseményeket. Számomra ez jelentette az egyik újszerűséget: a szerző nagyon személyesen ír érzéseiről, és ami még fontosabb, úgy az emberekkel, mint Istennel való kapcsolatáról. Egy mélységes hittel megélt életről van szó, amelynek mindennapjait átjárja az istenszeretet, az Isten iránti elköteleződés és az ebből fakadó szeretet és nyitottság az emberek felé, valamint a kitartás a nehézségek elviselésében.

Bizony nem kevés erő kellett egy jómódú családban nevelkedett hölgynek kemény kétkezi munkából megélnie és eltartania népes családját, embertelen és egészségtelen körülmények között élve felnevelni tíz gyereket, velük együtt bujdosni és számukra menedéket biztosítani, ráadásul férje halála után mindezt egyedül. Kezdetben a meg nem értéssel kellett küzdenie rokonai részéről, ami a sok gyerek vállalását illeti. A későbbiekben az volt számára a legfájóbb teher, hogy még ha túl is éltek gyerekei a háború, a hurcolkodások és a származásuk miatti hátrányos megkülönböztetéséből fakadó megpróbáltatásokat, semmi esélyük sincs az emberhez méltó életre. Hosszas vívódás után ezért döntött úgy, hogy külföldön keres menedéket, ahol a nagyobb gyerekek segítségére is számítva lehetőség nyílt a megélhetésükre, fejlődésükre, továbbképzésükre.

Mi adott lendületet ennek a törékeny nőnek? Mi volt az, ami élete nehéz pillanataiban, a szenvedések, fájdalmak, keserőségek közepette reményt és biztatást sugárzott számára, és nem engedte, hogy csüggedjen? Minek köszönhette éveinek nagy számát ilyen nehéz élet ellenére is? A kérdésekre írásának utolsó oldalain ő maga adja meg a választ: „Úgy érzem, hogy egész életemen egy csodálatos fonál húzódik végig, az Úr Isten gondviselő szeretete.” Ehhez még egy gondolatot fűznék hozzá: a Mennyei Atya megadta neki azt a kegyelmet, hogy ugyancsak lángoló és lankadatlan szeretettel viszonyozhatta az Ő szerelmét az élet minden körülményei között. Eszköz próbált lenni az Úr

kezében, és nem szűnt meg az lenni kései éveiben sem: amikor már fizikailag nem tehetett egyebet, imáival, közbenjárásával segítette gyerekeit és utódaikat. Elég korán felismerte, hogy az isteni szeretetet nem csak szerzetesként viszonzhatja (bár fiatalként ez volt szíve vágya), hanem hivatását a maga teljességében megélő feleségként, anyaként, pedagógusként, és elsősorban emberként, Isten szeretett gyermekéhez méltó módon.

A könyv elolvasása után egy gondolat fogalmazódott meg bennem: az Isten szerető jelenlétében megélt élet rendkívüli élet, melynek mindennapjaiban, örömeiben és nehézségeiben sok csoda rejtőzködik...

Both Vanda Erzsébet

Gondolatok Szeréna testvértől

Élni: a szenvedés út a tisztánlátás és az önátadás felé

A szenvedés megedz arra, hogy kikristályosodjon bennünk: önmagunkban semmik vagyunk, Isten kegyelme tesz csak képessé arra, hogy elvégezzük a dolgunk. Isten gyakran a legjelentéktelenebb embert bízza meg igazán fontos dolgokkal. Az a természetes, ha eleget teszünk hivatásbeli kötelezettségeinknek, és ezért nem érdemlünk külön dicséretet, hisz a dicséret nem tesz hozzá semmit ahhoz, amit megtettünk.

A tisztánlátás egy kegyelem, amit kérni kell Istentől. Ha megkapjuk a tisztánlátás kegyelmét, akkor a dolgok átertékelődnek, és meg tudjuk különböztetni a mulandó dolgokat az igazán fontos dolgoktól. Az ember egy idő után érzi, hogy a jövője túlfelől van. Ez nem jelenti azt, hogy elhanyagoljuk magunkat, hisz elvégezzük a napi teendőket, tisztán tartjuk testünket-lelkünket, környezetünket, de nem azért, mert valaki láthatja, hanem önmagunkért.

Ha át tudjuk adni magunkat, életünket Istennek, akkor függetlenek leszünk az emberektől és az anyagiaktól. Tudunk jól is élni, de a kevéssel is megelégszünk. Így nem félünk a nálunk hatalmasabbaktól sem, tehát nem kell feltétlenül ugyanúgy gondolkodnunk, mint ők. Ugyanakkor a legkisebbekhez is tudunk szeretettel fordulni.

Egy beszélgetés emlékei nyomán lejegyezte:

csengi

A lélek sötét éjszakája Keresztes Szent Jánosnál

Noha a *Szellemi páros ének* és az *Élő szeretetláng* a misztikus kaland fényes arcukat mutatja be, és költészetének szépségével is magával ragadja minden korok (nem csak hívő) olvasóját, Keresztes Szent János legkeresettebb és legolvasottabb műve kétségkívül *A lélek*

sötét éjszakája. A *sötét éjszaka* költeményt kommentálja (ebből is csak két versszakot, hatot magyarázat nélkül hagy).

Sötét nagy éjszakán
A szeretet tüzében égve,
Ó, boldog pillanat!
Kisurranék csöndben, titokban,
Mikor a házam már elpihent.

Sötétben s biztosan,
A titkos lépcsőn álruhában,
Ó, boldog pillanat!
Sötétben és rejtőzve, bújva,
Mikor házam már elpihent.

A boldog éjjelen
Titokban, hogy ne lásson ember,
S ne lássak én se mást,
Utamra egy tűz szór világot:
Az, mely szívemben ég-lobog.

S irányította lépteim
Verő napfénynél biztosabban
A helyre, hol már várt reám az,
Akit jól ismerék,
S hol rajta kívül nem volt látható
más.

Ó éj, te hű vezér!
Ó éj, a hajnalpírnál kedvesebb
vagy!
Ó éj, te egyesítéd
Szerelmesével a szerelmezt,
Ki már az ő képére alakult.

Virágos keblemen,
Melyet számára féltve őrzék,
Álomba szenderült;
És én kedveskedőn
Hűsítém őt cédrusgally legyezővel.

Midőn a várfok léghuzatja
Borzolgatá hajfűrtjeit,
Akkor szelíd kezével
Megsebesíté nyakamat,
És én legott önkívületbe estem.

A boldogságnak mámorában
Feléje fordítottam arcomat,
S eltűnt előttem a világ...
És minden gondomat feledve
Ájultam liljomok közé.

János toledói rabsága és szökése adta az éjszaka szimbólumának teljes súlyát. Ha valaki olyan beszél a sötét éjszakáról, aki mindezt átélte, egészen mást ért alatta, mint amit a többiek számára jelenthet. A szimbólum képes hordozni az emberiség fájalmát, sőt, Isten távollétének oly mértékű megtapasztalását is ki tudja fejezni, amelyben az ember teljes megfosztottságot tapasztal meg. Isten a sötétség gyógyítója, ez János reményteli szava egy talajvesztett világban.

Központi témája a passzív éjszaka, vagyis olyan belső és külső helyzetek, amelyeket nem az ember készít, tervez el, hanem Isten tevékenysége van túlsúlyban, aki olyan kegyelemmel lép közbe, amelyet Keresztes Szent János „belénk öntött szemlélődés”-nek nevez. Hitremény-szeretet-élet, amelynek sajátos teológiai és pszichológiai jelentése van.

Wilfred Stinissen *Támaszkodva támasz nélkül* című könyvének kiindulási pontja *A sötét éjszaka*. A szerző áttekintést ad Keresztes Szent János egész tanításáról.

A könyv a két éjszakát magyarázza: az érzékek és a szellem éjszakáját. Az embernek van egy külső és egy belső arculata. A külsőt, a perifériát spanyolul el sentidónak, érzéknek nevezik. Magába foglalja a testet, az érzelmi életet, a szenvedélyeket (öröm, remény, szomorúság, félelem) és minden vágyat, sőt a képzeletet és a természetes észet is.

A belső arculat, az el spiritu az akarat és a szeretet lakhelye. Magába foglalja az értelmet is, amennyiben ez nem függ az érzékektől. Van egy harmadik elem is: a lélek középpontja. Itt lakik a Szentháromság, ide nem juthat be az ördög. „A lélek középpontja Isten” – írja Keresztes Szent János.

Az érzéki rész éjszakája

Érzékeink az ablakok, amelyeken keresztül a külső világgal érintkezünk: az emberekkel, a dolgokkal, a helyzetekkel. Az érzéki rész éjszakáján keresztül elhagyjuk a felszínes életet, és felfedezzük a lélek mélységes életét. Isten ekkor sötétségbe meríti a felszínen játszódó életet. A szórakozások, multságok, olvasás, utazás stb. nem okoz többé örömet, ürességérzetet hagy maga után. Az Istennel való kapcsolat is elveszítette vonzerejét, nem tudunk imádkozni.

Keresztes Szent János szerint három jelből állapíthatjuk meg, hogy ebben az éjszakában vagyunk. Első a csömörérzet: „Az első éjjel az, hogy az ember ugyan nem talál élvezetet és vigasztalást az istenes dolgokban, de éppoly kevésbé vonzódik a teremtett dolgok iránt.” Ha nyugtalanok vagyunk, hogy az Istennel való kapcsolatunk nem nyújt kielégülést, ez a második jel: „...az illető rendszeren csak aggódva, és fájdalmas érzéssel tud Istenre gondolni, mert azt képzei, hogy nem képes neki szolgálni, és hogy visszasüllyed; mindezt pedig azért, mert nem talál élvezetet az istenes dolgokban”. A harmadik jel az, hogy az ember nem tud úgy elmélkedni, mint korábban. Szárazságot érez, nem tud a szokott módon imádkozni: „...az illető, bármennyire igyekezzék is, nem képes többé elmélkedni, sem pedig gondolkodni úgy, amint azelőtt szokta, tudniillik a képzelőtehetség segélyével és annak hatása alatt. Itt ugyanis Isten már másképpen kezdi magát vele közölni, többé nem az érzékek útján, amint tette annak előtte, amidőn elmélkedéseiben összerakosgatta és széjjelválasztgatta a képzeteket, hanem a tiszta szellem révén, amelyben nincs folytatólagos elmélkedés, amennyiben ebben Isten az egyszerű szemlélet tényében közli magát.”

Ekkor előfordulhat, hogy az ember egy mélyebb réteg felé fordul, a lélek felé. Ráébred arra, hogy egyre kevésbé igényli a gondolatokat és képeket, nem fontosak a szép érzelmek. Az ima lehet nagyon egyszerű, elegendő, ha szerető tekintettel felé fordulunk (atencion amarosa). Ahogy megbarátkozunk az új imastílussal, amelyben egyre kevesebb gondolat

vagy szó kap helyet, az elveszettnek hitt szép érzelmek átadják helyüket valami értékesebbnek. Az imádság Istenben való megpihenéssé válik.

A valóságban azonban egy másik éjszaka következik.

A lelki rész éjszakája

Sokkal sötétebb és fájdalmasabb, mint az előző. Az a benyomásunk, hogy elveszítjük a szeretetet is, Istent is. Az érzékek éjszakájában a felületes ember mély emberré vált. A lelki rész éjszakájában az ember átistenül. Itt elveszíted a magad életét azért, hogy megnyerd Isten életét. Azok, akik eljutnak ebbe az éjszakába, rendkívül radikálisan Istenre tették fel életüket. Szemükben mindaz, ami nem Isten, már régen elvesztette értékét.

Fontos megérteni, hogy a sötét éjszaka szenvedését nem Isten távolléte okozza. Ellenkezőleg: Isten jelenléte okozza, amely meghaladja a lélek befogadóképességét. A tehetetlenség nem csak az imára korlátozódik, a munkát is érinti. Szórakozottá, feledékennyé, ügyetlenné válunk. „A léleknek olykor annyira nincs ott az esze, s oly mélységesen megfélemedezik mindenről, hogy hosszú ideig azt sem tudja, mit csinált, vagy mit gondolt, vagy hogy mit tesz, vagy mi a teendője. Egyáltalán nem is képes valami nagyon odafigyelni arra, amivel foglalkozik, ha mégannyira akarná is.” Nem érezzük jól magunkat az emberek világában.

Keresztes Szent János ezt énekli: „Ó, boldog pillanat!” Az éjszakáról teljesen pozitív képet ad: „Ezzel a sötét éjszakával Isten valami sajátos hatást gyakorol a lélekre, úgyhogy azt ugyancsak megtisztítja az ő szokásos tudatlanságaitól és gyarlóságaitól. Ezt a szemlélődő emberek intuitív szemlélődésnek vagy misztikus teológiának nevezik. Ebben Isten a lelket titokzatos módon tanítja és oktatja a tökéletes szeretetre, a lélek pedig nem tesz egyebet, mint hogy szeretettel figyel Istenre, hallgatja őt, és magába fogadja az ő világosságát anélkül, hogy értené, miféle dolog ez az intuitív szemlélődés.”

Az éjszaka időtartama attól függ, hogy a lélek milyen fokban önző, és függ „a szerető egyesülés azon fokától is, amelyet az ő irgalma akar neki juttatni”. Isten a sötétséget erőnkhez igazítja, „... vannak közbeszöve megszakitások és enyhülések, amelyekben Isten engedélyéből ez a sötét szemlélődés beszünteti a tisztító módon és alakban való sugárzását, s megvilágosítva és szeretetet ébresztve süt a lélekre. Ilyenkor természetesen a lélek mintha csak kiszabadult volna abból a rettenetes tömlőcből... szabadon járhat-kelhet, üdülhet, édes békességet érez, élvezi Istennek szerető barátságát, meg bőséges és nem nyomasztó szellemi közlésekben részesül.”

Összefoglalásként elmondhatjuk, hogy a lelki fejlődés a lélek központja felé vezet, ahol Isten lakik, aki megszelídíti a számkivetésben levő lelket. Azt akarja, hogy a lélek egyesüljön vele. János számára az éjszaka a találkozás helye.

Az egyesülés utáni vágyára ebben az sötétségben kap választ, ezért az éjszaka nem lehet más, mint „áldott”.

Léonie

Triduum...

Milyen jó, hogy van egy hely, egy kis fészek, ahova úgy érezheti az ember, hogy oda tartozik, oda elbújhat egy kicsit megpihenni, elcsendesedni, feltöltődni energiával. És mennyivel jobb, hogy néhanapján ezen a helyen szervezett formában is zajlik a feltöltődés. Ilyen volt a nagybőjti triduum és lelkinap a ferences templomban.

Első este Róbert testvér arról beszélt, hogy az Oltáriszentség nem más, mint az a titok, melyet Jézus közvetített az emberek számára, és amelyben azt mondja nekünk Isten újra meg újra, hogy „szeretek”. Mi azonban sokszor nem vagyunk képesek ezt a szeretetet viszonzni, mert a mindennapi anyagi, fizikai gondjaink, a hiányainkra való összpontosítás elhomályosítják a látásunkat. Talán segítene, ha a „köldöknézegető” aggodás helyett figyelmünket az Isten által nekünk mondott „szerelmi vallomásra” összpontosítanánk.

A lelkinap témája a megbocsátás volt. Megbocsátás... érdekes dolog... kinek is kell megbocsátani? És hogyan is kell megbocsátani? Egyáltalán mi az a megbocsátás? Kihangsúlyozódott, hogy az igazi megbocsátásban nem lehet megspórolni a fájdalmat, a szenvedést, a haragot, ezeket felvállalva és ezeken túljutva engesztelődhetünk ki igazán Istennel, embertársainkkal és önmagunkkal. Igen, jól látjátok: néha Istennek is meg kell bocsátanunk, hogy nem úgy alakul az életünk, ahogy azt szeretnénk, nincsenek meg azok a képességeink, amelyekre vágyunk, nem teljesednek be mindig a mély belső vágyaink. A délután megnézett film is a kiengesztelődés témáját közelítette meg egy kicsit más szempontból, a különböző népcsoportok közötti kiengesztelődésről szólt olyan élethelyzetekben, amikor már nagyon nehéz a másik nemzetiséghez tartozó vagy más bőrszínű embernek megbocsátani, mert a sértések generációkon ívelnek át, és gyakran emberéletek is áldozatává váltak az ellenségességnek.

A triduumos prédikációk közül a második a szentségimádást világította meg egy kicsit más szemszögből. Az igazi szentségimádáshoz csendre, időre, jelenlétre, semmittevésre és nyitottságra van szükség. Olyan egyszerűnek tűnik, de néha olyan nehéz megvalósítani...

Vasárnap, ugyanezt a gondolatsort folytatva, azt tudatosítottuk, hogy a világban a szenvedő emberekben az Oltáriszentségben megtört Jézus van jelen.

Jó sokan voltunk. A csoportok azt hiszem szinte teljes létszámban képviseltették magukat, és sok „külsős” emberke is csatlakozott. Szegény szakács néniknek volt mit főzni ennyi emberre... De kitétek magukért:) Ezért köszönet nekik. És köszönet a ferences testvéreknek is, akik erre az időre vendégül láttak minket.

Sika és Pityu

„Ki vagy te, édes Istenem? S ki vagyok én?”

Ki vagyok én a vesztességben, a szenvedésben és a gyászban? Apró vesztéseink készítenek fel bennünket arra, hogyan gyászoljuk meg halottainkat. Vesztesség lehet egy szeretett személy halála, egy tárgy elvesztése, egy betegség, de az is, ha szeretetem viszonzatlan, s nemcsak egy halott szülőt, hanem egy ideális szülő illúzióját is meg kell gyászolnom. Hogyan viszonyulok kisebb-nagyobb vesztéseimhez? Összeomolhatok súlyuk alatt, vagy bezárkózhatok, s kívülről úgy tűnik, nem érintettek meg. Csak én tudom, mennyire szenvedek. Átfuthatok rajtuk, néhány napig-hétig engedem, hogy szenvedjek, aztán felállok, és megyek tovább, de nem oldom meg a valódi problémát, s előbb-utóbb azzal szembesülök, hogy visszaüt valahol. Elmenekülhetek előle, belevetem magamat valamilyen tevékenységbe, hogy ne maradjon időm és energiám érezni. Ezek ellentétje pedig a gyászba való beragadás, amikor a gyász identitásommá válik. Az határoz meg engem, hogy mennyire tudok gyászolni, örvendek, hogy a figyelem központjában vagyok, évekig egyébről sem tudok beszélni, mint a gyászomról. Semmi más témám nincs. Ugyanakkor azt érzem, hogy senki se hallgat meg igazán, hiszen, ha meghallgattak volna, nem kellene számtalanszor ugyanazt ismételnem.

Vesztességünk attól függ, hogyan értékeljük azt, amit elveszítettünk: ő volt az egyetlen, vagy ő egy volt a sok közül. Minél közelebb állt hozzám érzelmileg vesztésem tárgya, annál értelmetlenebb ez a kérdés.

A gyász feldolgozásához hosszú időre van szükség, s tudatosítanom kell, hogy türelmes kell lennem magamhoz. Az első lépés szembenézni a valósággal, túllépni a tagadás időszakán, amely bár természetes jelenség, mégsem szabad itt megállnom. A második lépés átélni a fájdalmakat, megnevezni az érzelmeket, kimondani őket. Mernem kell érezni, még akkor is, ha fáj, ha úgy tűnik, elviselhetetlen. Az érzelmek hozzám tartoznak, és letagadásukkal többet ártok magamnak, mintha hagynám őket érezni. Tudatosítanom kell azt is, hogy a vesztésem miatt sok

minden megváltozik, s ezekhez a változásokhoz alkalmazkodnom kell. Miután mindezeket túl vagyok, csak akkor kezdhetek el újra energiát és szeretetet befektetni. Ez nem egyenlő a meneküléssel, hiszen már átéltem a veszteség által okozott fájdalmat, de tudom, hogy az életem tovább megy, s nekem újból építkezni kell. Nem véletlen, hogy nem ez az első lépés. A fájdalomból született új kapcsolatok többnyire nem egészséges kapcsolatok.

Két természetes reakció kíséri a gyászt. Az első a *miért* kérdések feltevése. Ezekre a kérdésekre soha sincs megnyugtató és kielégítő válasz, hiszen a szenvedés értelmét itt a földön nem érthetjük meg. Jézus sem magyarázta a szenvedést, hanem azáltal adott neki értelmet, hogy velünk együtt szenvedett. A másik reakció az önvád. Bűnbakot keresek, és legkézenfekvőbb, ha én magam vagyok az. Tudatosítanom kell, hogy ez egy természetes érzelmi reakció, de nem szabad hagynom, hogy úrrá legyen rajtam.

Hogyan viszonyuljak azokhoz, akik gyászolnak? A legfontosabb, hogy engedjem a másikat beszélni, emlékezni, szenvedni. Ne akarjam kimenekíteni a szenvedésből, s én magam is kimenekülni vele. Ne magyarázzam neki, hogy ez nem is akkora probléma, hogy ne emlékezzen, mert az fáj neki, hogy keressen valami más elfoglaltságot. Csak akkor próbálhatom másfele terelni figyelmét, ha már eleget beszélt a problémájáról, és rájövök arra, hogy nincs más témája, hogy beleragadt a gyászába. De ehhez, ha valaki halottat gyászol, egy évre is szükség lehet. Más veszteségek esetén is hosszú idő lehet. Legyek türelmes a másik emberhez.

Egy-egy odavetett szó nem gyógyítja a lélek sebéét. Az alkalmas időben elmondott ige gyógyít, a nem alkalmas időben elmondott ige lázít. Aki még a tagadás szakaszában van, azt hiába nyugtatom azzal, hogy ez nem is akkora probléma, hogy Isten majd csodálatos dolgot hoz ki a gyászából. Azt a hamis képet táplálom ezzel benne, hogy Istennek szüksége van az embert szenvedésbe taszítani ahhoz, hogy csodát tehessen, hogy működni tudjon. Ez nincs így. Ezzel csak ártok neki. Isten fel tudja használni az ember szenvedését, gyümölcsözővé tudja tenni azt, de nem Ő adja a veszteségeket, hogy büntessen, vagy neveljen.

Istenképem az emberképemből alakul ki. Mivel az a félelmem, hogy ha embertársaimnak feltárom sebeimet és gyengeségeimet, ők pont oda fognak ütni, Istennek sem merem elmondani mindazt, ami fáj. Jó tudatosítanom, hogy Isten az egyetlen, aki nem fog oda ütni, ahol a legsebezhetőbb vagyok. Az őszinte és közvetlen istenkapcsolat titka az őszinte kérdés: fel merem tenni Istennek kérdéseimet, el merem neki mondani legnagyobb fájdalmamat is. Félelmetes dolog megmutatni

sebeinket Istennek, akit nem tudunk hova tenni fájdalmunkban. De ez az egyetlen út az Istennel való intimitás fele. Isten valóságos élő és érző személy, aki meggyászolta, hogy az ősbűn elkövetésekor elveszítette az ember bizalmát, s később meggyászolta saját fiát, aki ezért, a benne nem bízó emberért áldozta föl önmagát. Isten ismeri a veszteség fájdalmát és káoszáét. Jézusról is feljegyzik az evangéliumok, hogy sírt, gyászolta Lázárt, és gyászolta Jeruzsálemet. Merni kell tehát a velünk együtt szenvedő Istentől kérni a gyógyulást és vigasztalódást, s ha erre még képtelen vagyok, akkor azt a kegyelmet, hogy bizalmat adjon szívünkbe maga iránt.

Melyek életem meggyászolandó veszteségei? Melyik stratégiával küzdök meg velük? Hogyan van jelen Isten a gyászomban?

Nagy Lilla

Francesco testvér nyomán

(híres ferences harmadrendiek)

Szent Gianna Beretta Molla (1923–1962)

Az első szentté avatott laikus feleség és anya. (II. János Pál pápa 1994-ben avatta boldoggá, s 2004-ben szentté.) Bizonyítéka a második vatikáni zsinat tanításának, miszerint a házasság szentségében mint hivatásban is Isten szentségének és szeretetének közvetítői lehetünk (nemcsak a papságban).

Ahhoz, hogy megértsük ennek a napjainkhoz oly közeli szentnek életét és halálát, érdemes visszamennünk egészen a kezdetekig, azaz szülei házasságkötéséig, amivel igent mondtak Istenre és az áldásaként érkező gyerekekre (szám szerint tizenháromra). Gianna a kilenc felnőttkort megért gyerek közül a második legkisebb volt. Mivel épp október 4-én, Assisi Szent Ferenc ünnepén született, a keresztségben a Giovanna mellett megkapta a Francesca nevet is. Mélyen vallásos szülei a ferences harmadrend tagjai voltak, s gyermekeiket is a ferences egyszerűség és derű szellemében nevelték, beléjük oltva már kiskoruktól az Istenbe vetett hitet, a gondviselésre való teljes hagyatkozást, a komoly munka és ima légkörét, az egyszerű élet szeretetét, sőt a szegények iránti részvétet és a missziók iránti vonzalmat is. Ilyen háttérrel nem csoda, hogy a gyermekek közül ketten papok lettek (egyikük orvos és ferences misszionárius Brazíliában), egy pedig nővér (és orvos). Négyen lettek orvosok, egy gyógyszerész, egy mérnök és egy zongorista, s mindannyian tartották egymással felnőttként is a kapcsolatot, a nagy földrajzi távolságok ellenére is.

Maga Gianna szüleihez hasonlóan ferences világi rendi lett, s már tizenhat évesen csatlakozott a Katolikus Akcióhoz (a világi hívek

bevonása az egyház életébe és munkájába) és a Páli Szent Vince Társasághoz is (szegények, öregek, szükségben szenvedők felkarolása). Rendszeresen tartott például katekézist fiatal lányoknak, azt tanítva nekik, hogy: „Földi és örök boldogságunk azon múlik, mennyire jól követjük hivatásunkat.” Ennek fényében ő maga is szorgalmasan tanult (bár nem mindig kiváló eredménnyel), s osztálytársai között is élő példája volt a jézusi figyelmeztetésnek: „Arról ismerjék meg az emberek, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretitek egymást!” (Jn 13,35) Naplójában már ekkor így ír: „Mindent Jézusért akarok csinálni. Minden tettemet és bánatomat neki ajánlom fel. – Inkább a halált választom, semmint bünt kövessék el. – Imádkozom az Úrhoz, hogy értesse meg velem nagy irgalmát.”

Szülei halálának évében érettségizik, s bár korábban úgy tűnt, inkább a zene, a festészet és a természet kötötték le figyelmét, mégis az orvosi egyetemre iratkozik, úgy érzi, ebben lelte meg feladatát. Itt töltött évei alatt is a hit és szeretet példaképe. Szobatársa így ír róla: „Jóságán és vallásosságán kívül arra emlékszem, mennyi derűt, biztonságot és békét árasztott maga körül, hála éppen mélyen keresztény lelkiületének.”

Miután elvégezte az egyetemet, Ferdinando nevű orvos bátyjával kórházat alapítottak Meseróban, ahol gyermekgyógyászatra szakosodott. Fáradhatatlanul, szívvel-lélekkel dolgozott (kedvencei az anyák, a gyerekek, a szegények és az idősök voltak), a szegényeket ingyen kezelte, s sosem utasított vissza semmi hívást (még éjszaka sem). Számára az orvosi pálya küldetés volt, lehetőség Isten dicsőségére az emberek javát szolgálni. Fontosnak tartotta mindig szeretettel közeledni a beteghez, a test mellett a lélekre is figyelni: „Mennyi olyan lehetőség kínálkozik az orvos számára, amely a papnak sem adatik meg! A mi küldetésünk nem fejeződik be akkor, amikor a gyógyszerek már feleslegesek: ott van még a lélek, amelyet el kell vinni Istenhez, és az orvos szava tekintéllyel bír. Minden orvosnak kötelessége, hogy ezt a lelket átadja a papnak.”

Mindeközben nem hanyagolta el a szeretetszolgálatot és a plébániai tevékenységet sem, s természetesen továbbra is buzgón imádkozott, naponta szentáldozáshoz járult, s gyakran tartott lelkigyakorlatokat. Sokáig úgy érezte, missziós hivatása van, de egészsége nem engedte ezt neki. Egy lourdes-i zarándoklaton Mária tanácsát kérte, hogy milyen utat válasszon, s még az év telén, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén megismerkedett egy primícián Pietro Molla mérnökkel, aki szintén mélyen hívó és a szeretetszolgálatból aktív részt vállaló személy volt. A következő tavasszal eljegyezték egymást, s örömmel és szerelemmel telve, imádkozva készültek közös életükre: „Neked ajándékozom

magam, hogy valóban keresztény családot alapíthassunk. ... Rendkívül meghat az a gondolat, hogy hamarosan a Szeretet Szentségéhez járulunk. Isten munkatársaivá leszünk a teremtésben, megajándékozva Őt olyan gyermekekkel, akik szeretik és szolgálják majd.” – írta Pietrónak egyik levelében. Szeptemberben Gianna egyik pap bátyja jelenlétében kötötték össze életüket.

A közeli Ponte Nuovo faluban telepedtek le egy kis kertés házban, s Isten nemsokára meg is áldotta házasságukat, a következő években egy kisfiuk és két lányuk született (Pierluigi, Maria Zita és Laura Enrica Maria). Gianna teljes lelkesedéssel és örömmel élte meg feleségi és anyai hivatását, de nem feledkezett meg betegeiről sem, őket is lelkiismeretesen ellátta. Mindeközben hatalmas életöröm volt benne, élete végéig szeretett utazni, kirándulni, hegyet mászni, sízni, teniszezni, énekelni, zongorázni, koncertekre járni.

Két szomorú veszítés után 1961-ben újra áldott állapotba került, a harmadik hónap körül azonban kiderült, hogy méhe mellett egy daganat napról napra növekszik. Gianna elutasította a számára legtöbb esélyt nyújtó megoldást, a magzat és méhe kivételét, s a sokkal kockázatosabbat, azaz csupán a daganat eltávolítását választotta. Tisztában volt vele, hogy ezzel saját életét veszélyezteti, mégis mindvégig gyermeke mellett dönt, orvosainak és férjének is ismételten lelkére köti, hogy ha választani kell, ne habozzanak, inkább a gyermeket mentsék meg. Férje is támogatja, tudja, hogy felesége nem is tehet másként. Gianna hősiességének a kórházlelkész tanúsága szerint minden drámai színezet nélkül, önként, sőt lelkesedéssel történt, s sohasem vesztette el a megtett elhatározásból fakadó derűjét, örömét.

A műtét után hazatérve folytatta mindennapi munkáját (betegeinek gondozása, gyerekeknél, házimunka), majd a házat teljesen rendbe téve, s gyermekeit Istenre és családjára (férjére és Zita nővérére) bízva ment be 1962 nagypéntekén a kórházba, mintegy egyesítve szenvedését a kereszthordozó Krisztuséval. Leánya, Gianna Emanuela (nevét édesanyja és a köztünk élő Isten után kapta) másnap reggel császármetszéssel jött a világra. Az édesanya azonban keresztútja végéhez érkezett: fájdalmai nagyok, s miután nem tudnak rajta segíteni, azt kéri, hogy hazamehessen otthonába. Itt indul tovább – a szentségekkel megerősítve – az örök dicsőség országa felé alig egy héttel húsvét után, 1962. április 28-án. Ez a nap lett később emléknapja.

Hősiességének olyan tanúságtétel volt Isten és az emberi élet értéke mellett, amire egész addigi élete, azaz az Istenbe vett hit, a mindennapokban megélt egyszerű, csendes, áldozatos szeretet, az evangéliumi értékek hűségese követése készítették fel. Mikor alig tíz

évvel halála után elindították szenttéavatási eljárását, az anyaság vértanújának nevezték, II. János Pál pápa pedig biztató példaként állította a családok és az életvédő mozgalmak résztvevői elé, akik az életnek a fogantatástól a természetes halálig tartó szentségét és értékét vallják. Ő lett az anyák, az orvosok és a még meg nem született gyermekek védőszentje (Mater Familiae, azaz a Család Édesanyja).

Nagy ritkaság, hogy szentté avatásán ott lehetett férje, néhány még élő testvére és három életben maradt gyermeke is (Maria Zita ugyanis édesanyja után két évvel betegségben meghalt). Az általa elvetett mag kicsírázott, nevét viselő leánya, akiért életét adta, ma szintén orvos (idősekkel, különösen Alzheimer-kórban szenvedőkkel foglalkozik). 1997-ben, a Család Második Világnapján így imádkozott édesanyja közbenjárásáért: *„Drága édesanyám, köszönöm neked, hogy kétszer is életet adtál nekem: mikor fogantál, és mikor megengedted, hogy megszülessek. ... Olyan, mintha életem természetes folytatása lenne a tiédnek, a te életörömednek és lelkesedésednek; életem értelmét, kiteljesedését megtalálom abban, hogy magamat teljesen a szenvedők szolgálatának szentelem. Drága édesanyám, járj közben mindig valamennyi édesanyáért és családjáért, akik hozzád fordulnak, és rád bízzák magukat. ”*

Kántor Emese

Ez az, amit tennem kell

(rovat a hivatás- és útkereséseinkről)

Azok közé a nagyon határozatlan emberkéik közé tartozom, akiknek fogalmuk sincs, hogy mi is az, amit tenniük kell. Miután eldöntöttem, hogy közgazdasági egyetemre iratkozom, úgy határoztam, hogy mégiscsak filológián maradok, ahhoz, hogy végül kikössek orvosin. Fogalmam sincs, hogy életem még hány 180 fokos fordulatot vesz még, és nem tudom, orvos leszek-e, de a sok keresgélés során akaratlanul is ragadt rám némi élettapasztalat. Ezekről szeretnék most néhány sort írni. És persze arról is, hogy milyen másodéves orvostanhallgatónak lenni.

Mindenekelőtt szeretnék szólni minden kissé tanácstalan olvasónak: nem így kell csinálni, hanem idejében határozottan dönteni kell. Nem szabad arra se várni, hogy a fentiek majd ledobnak egy hatalmas táblát egy hatalmas nyállal: „erre menj”. A dolgok sokkal egyszerűbbek, elég gondolkozni és dönteni.

Azt hiszem, az orvosira ez fokozottan igaz. Mindig vártam, hogy majd valami történik, amitől tudni fogom, hogy mi a hivatásom. Arra gondoltam, hogy ahhoz, hogy valaki orvos legyen, valami égi sugallatra van szükség, ami elindítja, jóváhagyja a döntését. Aztán rá kellett jönnöm,

ez csak félig igaz. Tényleg nem szabad Istent kihagyni a döntéseinkből, de nem szabad, nem lehet csodára várni sem. Dönteni kell.

Engem néhány kósza érzés, némi empátia indított el ezen az úton, de igyekeztem racionálisan is végiggondoni, vajon tényleg ezt szeretném, bírom majd csinálni.

Eddigi tapasztalataim sokfélék. Sok kudarc, nehézség és néhány érdekes, értékes, szívbemakoló élmény szegélyezte az utamat. Tényleg sokat kell tanulni, de aki elég szorgalmas, motivált, és jól be tudja osztani az idejét, könnyen túléli. Megéri.

Az ember beleszöppen egy olyan világba, ahol állandóan szembesül a szenvedés és halál tényével, de megvan néha a lehetősége, hogy segítsen. Ez olyan édes-keserű élmény, ami ráébreszt arra, hogy mi fontos igazán. Ráébreszt, hogy nem olyan életbe vágó az a vagány farmer a kirakatban, amire annyira vágyok, hogy nem olyan fontos, hogy XY éppen megbántott, hiszen mellettünk emberek szenvednek és halnak meg.

Hogy igazán megértsd, mesélek neked néhány emberről.

J.A. 22 éves fiatalember. 11 körül hozták be a sürgősségre, ahol én kábé fél órája sétálok le s fel, mert jelentkeztem önkéntes gyakorlatra. Az orvos épp elbeszélget vele. Megivott egy fél üveg „diluant”-ot. Feszült, bámul a semmibe. Kitépi karjából a perfúziót, és el akar menni. Egy markos asszisztens idejében megfogja. Talán megmenekült, a pulzusa normális volt, mikor eljöttem, bent tartották egész éjjel.

Z. nevére nem emlékszem, mellkasi fájdalommal hozták be. Szelíd tekintete volt, és alig akarta bevenni az aszpirint: Mindegyikötök ad nekem be valamit? – kérdezte mosolyogva. – Na már te is? Meddig kell itt maradnom? Aztán hová megyünk? A halálba megyünk?

Nem mentünk a halálba, most kivételesen. De azért ott lebegett valahol a nagy kaszás a kórteremben, és ott volt az a különös szolidaritás is, amire olyan sokszor rácsodálkozhat az ember a beutaltak közt. Szegény Z, a fájdalmai közepette azért aggódott leginkább, hogy a szomszéd ágyon levő férfinak fázik a háta.

Hát ennyi mindent láttam már másodéven. De nem szeretnék érzélgős dolgokat írni arról, hogy milyen magasztos nagy dolog orvosnak készülni. Ez is egy olyan hivatás, mint a többi. Egy út arra, hogy túllépjük saját határainkat, önzésünket.

Egy pszichiáter regényéből olvastak fel a Kossuth Rádióban részleteket. Nem emlékszem a címére, de egy gondolat megmaradt belőle: Az élet értelme, hogy begyógyítsunk egy négyzetcentiméternyi sebhelyet, annyit, amennyi ránk van szabva. Az én néhány

négyzetcentiméteremet talán valahol házi orvosként találom meg, más másban, máshol. A lényeg, hogy begyógyuljon az a kicsi rész abból a nagy gennyes sebből.

Eozin

Szamártestvér

(rovat a makacs és bohókás emberi testről)

Rosszindulatú daganatok kialakulása

A rákbetegségek közös jellemzője a szabályozatlan sejtszaporulat. Ezt a kontrollálatlan növekedést olyan DNS-hibák, genetikai mutációk okozzák, amelyek a sejtciklus szabályozásában vesznek részt. Általában több ilyen mutációra van szükség a daganat kialakulásához, genetikai és környezeti tényezők együttesen vezethetnek eltorzult növekedési szabályozáshoz. A rák kialakulása (karcinogenezis) olyan folyamat, ahol felborul a sejtosztódás normális szabályozása. Ehhez általában komoly mutációk sorozata vezet. A folyamatban részt vesznek onkogének és tumorszupresszor gének. Az onkogén elősegíti a rák kialakulását, ha egy mutáció során bekapcsolódik, míg a tumorszupresszor gének a rák kialakulását akadályozzák meg, amíg egy mutáció során ki nem kapcsolódnak. A rosszindulatú daganatok több, lépésenként megvalósuló változásban alakulnak ki, a sejtciklus szabályozásának megszűnésével. Jelenleg a géneknek négy olyan csoportját ismerjük, amelyek hozzájárulhatnak a tumor kialakulásához: onkogének, tumorfejlődést gátló gének (ún. tumorszupresszor gének), DNS-javító gének, programozott sejthalált befolyásoló gének. *Onkogének:* olyan folyamatokban vesznek részt, amelyek a sejtosztódási ciklust elindíthatják vagy működtetik; folyamatos szaporodásra ösztönözhetik a sejtet. Egyes onkogének úgy fejtik ki hatásukat, hogy növekedési faktort termelnek olyan sejtben, amely normálisan inkább arra van programozva, hogy erre reagáljon, semmint termelje azt. Más onkogének egy beragadt szirénához hasonlóan folyamatosan hibás jelet bocsátanak ki. A rákkialakulás megakadályozásában az első számú védelmi vonal nem az immunrendszer, hanem a DNS-javítás. *Tumorszupresszor gének:* a tumor kialakulását megakadályozó gének. *DNS-javító gének:* a DNS megkettőződése során keletkezett másolási hibák kijavításáért felelős gének. A DNS által hordozott információ „örangyalának” szokták nevezni az ún. p53 fehérjét, amely fontos szerepet játszik a sejtosztódás ellenőrző pontjain. A felhalmozódó p53 leállítja a sejtosztódás folyamatát, így a DNS-javító enzimek időt nyernek a sérülések egy részének kijavításához. *Programozott sejthalált befolyásoló gének:* amikor a normális sejtek helyreállíthatatlanul károsodnak, apoptózis

(programozott sejthalál) útján eltávolítják őket. A rákos sejtek elkerülik az apoptózist, és folytatják ellenőrizetlen szaporodásukat. A daganatot létrehozó sejtszaporulat a sejtkepződés és elhalás egyensúlyának megbomlása következtében jön létre. A daganatos folyamat jellemzője, hogy a szabályozási mechanizmusok elvesztésével a sejtek korlátlan növekedésnek indulnak, megszűnik a növekedés és elhalás egyensúlya. A sejt nem is differenciálódik (pl. szív-, máj-, csont-, hám- vagy zsírsejtté), tehát lényegében alacsonyabb rendű, nem specializálódott állapotban marad. A kóros sejtszaporulat hátterében azonban egyre gyakrabban a DNS-lánc mutációját igazolják. Az örökítő anyag mutációját külső tényezők, fertőzés, ionizáló sugárzás és kémiai ártalom is kiválthatja, de kialakulásához hozzájárulhat az immun (védekező) mechanizmusok hibája is. (<http://www.medichelp.hu/rak-kialakulasa.htm>)

Eszter

Lelki horoszkóp:

„Mi nem hiszünk horoszkópokban, de az alábbiak mindenike vonatkozhat rád, mert az év minden hónapjában lélekedben újjászülethetünk.” (Leó tv.)

Kos (március 21.–április 20.):

„Vigyázz, ne avatkozzál idegen dolgokba. Még a múltakat se forgasd emlékezetedben. Mert ki tudja, hátha te sem tudod elvégezni feladott dolgodat.” (Keresztes Szent János)

Bika (április 21.–május 20.):

„Vándorolj a Paradicsom igézetében. Amilyen gyakran lélekedben felemelkedsz oda, olyan gyakran már nem is a pusztaságban vándorolsz.” (Szent Jeromos)

Ikrek (május 21.–június 21.):

„Amikor egész napodat behálózza az imádság, megszabadulsz a magányosságtól, sőt, kegyelemnek fogod azt tartani. Isten elébe jön az öt keresőknek.” (Szent-Gály Kata)

Rák (június 22.–július 22.):

„Választanunk kell, hogy az önsajnálatra mondunk igent, és begubózunk, vagy a jövőre mondunk igent, és a múltat elengedjük.” (Iain Matthew)

Oroszlán (július 23.–augusztus 23.):

„Boldogok a szelídek: az akarat hősei, a jellemalakítás művészei, akik önmagukat, ezt a kis talpalatnyi földet annyira meghódították Krisztusnak, hogy támaszpontokká lettek, ahonnan az Úr továbbindulhat a világ meghódítására.” (Szent-Gály Kata)

Szűz (augusztus 24.–szeptember 23.):

„Többet ér megfélemezni a nyelvet, mint kenyéren és vízen böjtölni.” (Keresztes Szent János)

Mérleg (szeptember 24.–október 22.):

„Ha tökéletes akarsz lenni, add el akarodat, add azt a szegényeknek, jer Krisztushoz szelídségért és alázatosságért, s kövesd a Kálváriáig és a sírig.” (Keresztes Szent János)

Skorpió (október 23.–november 21.):

„Akármilyen lanyhán imádkozzék is valaki, Isten mindig nagyon sokra becsüli azt, hogy mégis imádkozik.” (Avilai Szent Teréz)

Nyilas (november 22.–december 21.):

„Csakis a szeretet tehet bennünket kedvessé a jó Isten előtt; ez a szeretet ama egyedüli jó, ami nagyravágyásom tárgya. Jézus kedvét találja abban, hogy megmutassa nekem azt az

egyedüli utat, amely ehhez az isteni tűzhöz vezet. Ez az út a kicsi gyermek ráhagyatkozása, ki félelem nélkül alszik el Atyja karjában.” (Kis Szent Teréz)

Bak (december 22.–január 19.):

„Mert ha fáj az, hogy elszakadtunk Istentől, már meg is tettük az első lépéseket feléje, a vigasztaló felé.” (Szent-Gály Kata)

Vízöntő (január 20.–február 18.):

„Ha úgy kezdünk el ragaszkodni bármihez, mint valami végleges jóhoz, akkor vége a mi szentté válásunknak, akkor a műveinkhez ragaszkodunk, nem Krisztushoz.” (Barsi Balázs)

Halak (február 19.–március 20.):

„Nem önmegvalósításban kiteljesedett embert akar Krisztus, hanem olyat, aki őhozá magához hasonlít. Aki meri vállalni a teljes kiüresítettséget, lemeztelenítettséget, és mindenestül Istenre hagyatkozni.” (Barsi Balázs)

Léonie

Hajnali csend

– folytatásos regény –

V. fejezet

Pyongyang tekintélyes méretű kikötőváros volt, Szöultól északnyugatra, de kevésbé nyüzsgő, kevésbé feltörekvő; nem hiányoztak innen sem az utazók, a külföldiek, fehérbőrűek és sárgák, de mégsem voltak annyian, mint ott. A nyugati technikai vívmányok is mérsékeltebb ütemben épültek itt be a hétköznapiakba, az utcák, a házak még jórészt ugyanúgy néztek ki, mint mielőtt a fehér ember megvetette volna a lábát. Hanem a hit igen hamar terjedt az ország ezen északibb részén, a „füzfák városában” Paul meglepetésére már több ezer katolikus hívő élt.

– Tudta, abbé, hogy itt nálunk volt először templom Koreában? – kérdezte tőle a fiúiskolában egy reggeli csendes mise után a ministráns, egy helybéli tanuló, aki egész jól beszélt franciául.

– Igazán? Nem, ezt még nem hallottam.

– Nagymamám mesélte, gyerekkorában már ő is oda járt!

November közepe volt, jó néhány hét eltelt már azóta, hogy a négy fiatal pap Pyongyangba érkezett. Feladatuk eddig jórészt abból állt, hogy misézni jártak a különböző egyházi intézményekbe, az iskolákba és árvaházakba, meg a templomokba, kápolnába is, de egyelőre csak prédikáció nélküli miséket végeztek, mert még nem tudtak koreaiul. Gyóntattak is, de csak azokat, akik ehhez elég jól tudtak franciául, ezek pedig főleg az egyházi munkatársak voltak. A beteglátogatást és a nyilvános prédikálást Desmarais abbé végezte, a pyongyangi ház vezetője, egy középkorú, enyhén melankolikus ember, aki egyúttal az ő nyelvtanárunk is volt. Minden nap két órát töltöttek nyelvtanulással, vezércsillaguk volt az 1875-ben a missziósok által kiadott grammatika és szótár. Paulnak és társainak nem sok ideje jutott unatkozásra, minden napjuk tevékenyen telt, fárasztóan. A német pap elégedettnek érezte magát, valóban azt csinálta, amiért idejött, és haladt, tudta, hogy még más is, több is jön majd, ha megkapja az elismervényt, hogy megfelelő a koreaitudása. Folyton csodálkozott azon, ami szeme és elméje elé tárult itt, a világ ezen rejtett szegletében. Milyen apró emberek, és milyen szorgalmasak... és milyen sárgák... – Vajon honnét lehet ezeknél tudni, ha valamelyikük sárgaságot kap? – kérdezte egyszer Louis Melin. A koreaiak finomlelkű és erősen udvarias emberek voltak, beszédük kimért, mintha minden egyes mondatot szavanként végiggondoltak volna, mielőtt kimondták; lenyűgöző volt az is, hogy milyen szorgalommal tanultak a gyermekek az iskolában – olyan fegyelmezettek és kötelességtudóak voltak, amilyenek Európában a tanárok álmaikban látták tanulóikat. Olyan hibátlanul skandálták a latint, mintha csak nekik találták volna ki.

– Abbé! – szólt a tanuló – Édesapám üzeni, hogy szeretné meghívni önt hozzánk szombatára ebédre. Szeretne önnel társalogni! El fog jönni?

Paul kissé megdöbben, és ugyanakkor érezte, hogy valami megmozdul benne, a hirtelen öröm érzése; lám, hát már itt járunk! Ezek az emberek kezdik már megszeretni, maguk közé fogadni őket, messziről jött idegeneket, sikerülni fog már megnyerni őket az egyháznak, a hitnek. És íme, neki sikerül már végre személyes kapcsolatot kialakítani a helyiekkel.

Hazatérve a misszióra, a vacsoránál izgalmát leplezve elújságolta társainak, hogy ebédre hivatalos egy koreai családhoz. Nemcsak izgalmát

leplezte, hanem a büszkeségnek egy érzését is, hiszen nem volt tudomása róla, hogy bármelyikükkel történt volna már ilyen.

– Na, le a kalappal! – mondta Louis Melin. – Ez igazán derék a részükről. Csak aztán győzzed megenni a főztjüket!

Louis az egyetlen volt négyük közül, aki vidékről származott, Gruey-lès-Surance-ból; afféle vidám klerikus volt, mindig mosolygott, ha nem a szájával, legalább a szemeivel, és Paul sosem látta még őt kétségbeesettnek vagy megrendültnek. Csakis ha hitbéli kérdésekről esett szó, vett erőt rajta hirtelen a komolyság, és általában véve azt a benyomást keltette, olyan megrendíthetetlen a hite, mint a Mont Blanc.

– Nagyon jó. De miért hívtak meg, milyen alkalommal? – érdeklődött Alphonse Martin.

– Hát... azt nem is mondta... csak azt, hogy az apja beszélni... sőt, társalogni szeretne.

Alphonse, aki Versailles-ban született, egy szikár, markáns arcú, hullámos hajú ember volt, akinek leggyakoribb állapota a mindent felülmúló komolyság volt; amikor nevetett, a tekintete akkor is azt sugározta, hogy azért ne vigyük túlzásba, a jókedv csak afféle fényűzés, amit néha megenged magának az ember, de az élettel csakis higgadtan, megfontoltan lehet valami értelmeset kezdeni.

Robert, szeminárium-beli gúnynevén a kalózzlegény (Le Havre-ból származott, és az apja hajóparancsnok volt), nem szólt, csak elismerően mosolygott az újság hallatán, hagyta, hogy a másik kettő feltegyen minden olyan kérdést, ami esetleg neki is eszébe jutott. Ő általában csak akkor szólalt meg, ha az már elkerülhetetlen volt, és akkor is úgy, hogy a lehető legkevesebb erőfeszítéssel a lehető legnagyobb hatást érje el.

Desmarais abbé is örömmel fogadta a hírt, és jóvá is hagyta, hogy Paul szombaton házon kívül ebédeljen. Aztán mielőtt elbocsátotta volna, maga is közölt vele még egy újdonságot:

– Lütke abbé, szeretném őszinte elismerésemet kifejezni a szorgalmát illetően, és elárulom, nagyon úgy néz ki, hogy ön fog hamarosan Szöulba utazni, a nyelvtanulásban való előrehaladását tekintve. Kérem, tartsa ehhez magát. Amint egyeztetjük a részleteket Girard abbéval, tájékoztatom önt.

Paul nehezen aludt el aznap este. Régi életének, Európának emléke a hosszú hónapok kódéba veszett... Elhagyta hazáját, hogy távoli országok missziója lehessen, különként nevelkedett a sok francia között, és oly sokáig oly nehéz volt elhinnie, hogy valóban így kellett ennek lenni. Most örülnie kellett, de mintha nem lett volna bátorsága... hogyhogy pont ő az, akinek Szöulba kell majd menni? Merje elhinni, hogy ennyire jól tette, amit tett?

Szombaton délben fogat jött érte, és elvitte a poros utakon a kis házak között egy sokkal nagyobb házhoz; emeletes volt, díszes, és jókora kert vette körül. Paul meglepett volt, nem tudta, mire számíton; nem ismerte személyesen az iskolásokat, nem tudta, milyen családból származik a fiú. A bejárat előtt, az udvarban állt egy középkorú, magabiztos tartású férfi. Előkelő öltözetben volt, bő, fehér ruhában, a fején széles karimájú, magas, fekete lószőr kalappal. Nem várt, hogy hozzá érkezen a vendég, elébe sietett, és kezét megszorítva szívélyes hangon így szólt hozzá: Grüß Gott, Hochwürden!

Paul úgy érezte, egy pillanatra megakad a lélekzete. Ez az ember tud németül! Szóval ezért...! Megtudta róla hogy német, és...

Visszaköszönt neki, és anyanyelvét mint valami ritka ínyencséget érezte szájában; hónapok óta nem beszélt senkivel németül, csak kétszer írt levelet haza. A férfi bemutatkozott: Myung Ki Lee-nek hívták, és bíró volt. Bekísérte a házba, amely belülről is igen tágas volt, kényelmes és tiszta. Több helyen is feszület vagy egy-egy szentkép volt a falon, itt-ott szolgálók tűntek elő, akik mind derűsen mosolyogva, de kíváncsian néztek a szöke, kék szemű, fekete ruhás vendégre. Az ebédlőben, mintha fényképre gyültek volna össze, Myung felesége, három fia és két lánya álltak egymás mellett, köztük a ministráns is, ugyancsak mosollyal az arcukon. Ők nem szólaltak meg, az asszony, mint kiderült, azért nem, mert csak koreaiul tudott, a gyerekek pedig – Paul feltételezte – csak akkor beszélnek, ha apjuk engedni, vagy ha kérdezik őket...

Harcát szolgáltak fel szójaszósszal; Paul feltételezte, hogy ez ünnepi receptnek számít. A bíró mesélni kezdett, nem hibátlan németiséggel, de érthetően; amit mesélt, örömet és tiszteletet ébresztett vendégében.

– Nagy kegyelem volt, hogy évekkal ezelőtt, még fiatalkoromban elutazhattam néhány hónapra a messzi Nyugatra tanulni; Németországban jártam. Abban az időben igen ritka volt az ilyesmi, majdhogynem lehetetlen, az országunk rendkívüli elszigeteltségben élt. Egy papnak köszönhetem ezt, azon szent emberek egyikének, akik akkoriban a kegyetlen üldöztetések ellenére is itt dolgoztak közöttünk. Azt mondta, igen hasznos lenne számomra és népem számára is, ha meglátnám, milyen a törvények világa Európában, és hogy milyen egy ottani katolikus közösség. Az ön országának déli felében jártam, Bajorországban, és mondhatom, életem legfelejthetlenebb hetei voltak. Meggyőződésemmé vált, hogy országomnak tanulnia kell a Nyugattól, hogy hátrányait behozhassa, legfőképpen pedig, hogy újjá kell születnie az igaz hit által. Ezért hát fogadja köszönetemet, páter, hogy idejött

közén! Amikor megláttam önt hetekkel ezelőtt, már sejtettem, hogy ama földről jött hozzánk, de ahogy nevét is meghallottam, eldöntöttem, hogy meg kell önt tisztelnem, emlékül és hálából azért, amit az ön hazája jelentett nekem. Mindegyik gyermekemet az egyház iskoláiba járatom, és a feleségem is, ez a drága igazgyöngy, megkeresztelkedett már. Legyenek velünk, és dolgozzanak értünk, atyám, hogy előrevigyék ezt a földet! Most jó idők járnak fölöttünk, az uralkodók engedik az önök működését, de higgyen nekem, sok veszély vár még! Oly kicsi ez az ország, hogy a körülöttünk élő hatalmasok nem tűrhetik, ha igájuk alá nem hajtanak minket! Bizonyára ez készül most is, akár lassan, akár gyorsabban... oroszok is, japánok is, kínaiak is szívesen látnának minket szolgálókként, és tudja meg, egyikük sem szívleli, hogy mi itt európaiaktól tanulunk új vallást! Mit mondhatnék, páter, legyenek éberek, tegyenek meg mindent a jóért, és az Úr segítse működésüket!

– *folytatjuk* –

Léonie és Attila

Meggyászolni a szárnyakat

Hosszú napokon át élt a természetben, szolgálta a királyi párt, fáradságos munka árán tanulta meg mindazokat a tennivalókat, amelyek szükségesek egy kolónia fenntartásához. Minden egyes vedléssel egyre hasonlóbba vált felnőtt önmagához. Levedlett valamit gyermekes állapotából, meghalt egy picit önmagának, hogy egyre inkább érett lehessen. Túl volt az utolsó vedlésen: gyönyörű szárnyai nőttek, amelyek messzire repíthették a levegőbe, petefészkei tele voltak életrevaló petékkal, hogy számtalan új természetnek adhasson életet. Izgalommal várta a napot, amikor fiatal társaihoz hasonlóan ő is nyakába veheti a világot, kirepülhet az oltalmat és biztonságot nyújtó természetből.

Eljött a nagy nap, a kirajzás napja. Megnyíltak a természet ajtóit, s társaival együtt a levegőbe emelkedett, egy enyhe szellőre bízva magát elindult felfedezni a világot.

Gyönyörű napsütés volt aznap, parányi szemeivel jól láthatta a fűben virító virágokat, a százezernyi rovar, az égen daloló madarakat. A végtelen szabadság érzése kerítette hatalmába. Arra vágyott, hogy egy örökkévalóságig szállhasson a levegőben. Az egész világ kinyílt előtte, nem kötötte többé semmi. Szárnyaival csapkodott, fejcskáját forgatta, lábával kalimpált, integetett társainak. Önfeléd boldogság áradt el minden tagjában.

Így ment ez néhány óráig. Aztán kínzó gondolatok kezdték gyötörni. Hiszen ő nem azért tanult annyi napon át, nem azért dolgozott, hogy egy örökkévalóságig a levegőben repülhessen szabadon. Életének

nem az a célja, hogy szabad legyen bármit megtenni, bárhova elrepülni, hanem hogy szabad legyen azt tenni, amiért tanult, amiért fáradt és dolgozott, amire tanították, és amiért táplálták a testvérei. Jó lenne mindig azt tenni, amihez kedve van, nem kötödni senkihez és semmihez, de ő nem ezért született. Gyorsan kolóniaalapításra alkalmas helyet kell keresnie, leszállnia a levegőből, és hozzálátnia párja megkereséséhez. Most már nem hagyta, hogy cél nélkül vigye a szellő, hanem kormányozta magát szárnyaival, s nemsokára földet ért. Tudta, hogy örökre leszállt a földre, mert nemsokára elhullatja szárnyait, s ha akarna, sem tudna többé repülni. Mély fájdalom járta át minden tagját. Szárnyaira tekintett, azokra a fényes testrészekre, amelyeken a napsugarak játszva tükröződtek vissza. Meglengette őket, még egyszer utoljára, s hagyta őket leesni. Fiatalságától vett búcsút, a gondtalan gyermekkortól. Eddig is tanult, eddig is dolgozott, de az otthon melege, a testvérek szeretete vette körül. Szárnyai nélkül sohasem lesz képes visszamenni hozzájuk, sohasem láthatja viszont őket. Azt kell tennie, amire megtanították. Hiszen ezért van itt, hogy lemondva szárnyairól, egész múltjáról, mégis a gyerekkorában tapasztaltakból építsen új világot magának. Egy kis rázkódás, egy nyilallás testében, s a két gyönyörű szárny már a földön hevert. A természet még egy pillantást vetett a földön árválkodó szárnyakra, aztán fejét elfordította, és elkezdte keresni jövődöbelijét. Nemsokára ráakadt, s mindketten beásták magukat a földbe. Fáradságos munka volt új természetüket építeni. Kezdetben nem volt segítségük, mindent maguknak kellett megtenniük. Amikor az első folyosók elkészültek, s elegendő tápanyaghoz jutottak, lerakták az első petéket. A kis természet nagyon félt. Tudta, hogy nemcsak szárnyait veszítette el, hanem hamarosan mozgékonyágát, karcsúságát is el fogja veszíteni. Potroha hatalmasra felduzzad, s egész életét egy lárvakamrában tölti majd, új természeteket hoz a világra. Unalmasnak tűnt a természetkirálynő élete, soha semmi kaland, csak a felelősségteljes utódlétrehozás. Ugyanakkor azt is el kell fogadja, hogy ki lesz szolgáltatva a kolóniának, saját gyermekeinek. Addig fogják őt táplálni, amíg képes új természeteket létrehozni.

Szomorú volt, mégis tudta, el kell fogadnia sorsát. Erre készült, ezért hozott meg oly sok áldozatot, ezért dolgozott, ezért tanult, valójában a lelke mélyén erre vágyott. Meggyászolta hát szárnyaival együtt kalandvágyó és kicsapongó életét, létrehozta első gyermekeit, s megpróbált boldog lenni, hiszen azt tehette, amit gyermekkorában valódi vágyaként ismert fel, amiért teremtve volt.

Nagy Lilla

Zserbó szelet

70 dkg lisztet és 25 dkg vaját (egy kis olaj is mehet) jól eldörzsölünk 2 kanál cukorral, 2 tojás sárgájával, 1 dkg élesztővel (késhegyni szóda bikarbóna), majd összegyúrjuk. 3 lapot nyújtunk, lehetőleg kétféle ízzel megkenjük, és dióval megszórjuk. Sütés után csokoládémázzal vonjuk be.

Hideg glazúr: 15 dkg porcukrot 2 evőkanál kakaóval és 2 evőkanál étolajjal jól összekeverünk, majd 2 evőkanál lobogó vízzel elkeverjük, és mindjárt rákenjük a tésztára (egy nagy tepsire elég).

Julcsi

Viccek

Kiscsirke

Az óvónő megkérdi Móricketől:
– Tudod-e, miért kel ki a kiscsirke a tojásból?
– Mert fél, hogy őt is megfőzik!

☺

Társkereső hirdetés:

Fiatal vagyok, jóképű és izmos. Anyagilag is jól állok, hat kocsim van, két házam és egy nyaralóm a Karib-tengeren. Nem keresek senkit, csak dicsekedni akartam.

☺

Lázás sportoló

A sportolót beviszik a kórházba. A nővér kiveszi a lázmérőt, és odaadja az orvosnak.

– Mennyi a lázam, doki?
– 39.9 fok.
– Az sok?
– Nagyon.
– És mennyi a világcúcs?

☺

Utazás az olasz nyelv világába

3^ lezione: chi era dio per me?•

Io, Francesco, figlio di questa povera terra umbra, avevo respirato Dio con tutta la mia gente da sempre. L'avevo identificato con la dolcezza dei nostri uliveti, con la bellezza dei nostri paesi stupendi, con la luce diffusa ovunque, così dolce e così avvolgente! Come è possibile nascere in una terra così bella,

così armoniosa, così dolce e non avvertire nel fondo la presenza di Dio? No, non è possibile. La mia gente credeva in Dio, io credevo in Dio...E Lui si avvicinava sempre più e incominciava a parlarmi con tutti quei segni stupendi messi da Lui nel cielo e sulla terra che si chiamavano creature. Capivo che mi cercava ed inviava davanti a Sé quali messaggeri le creature. Sentivo che mi voleva parlare. Difatti continuavo a ripetere: «Cosa vuoi che io faccia, Signore?». Questa frase mi veniva sempre meglio e, quando più tardi a Spoleto nell'ultimo disgraziato tentativo di darmi alla vita militare stavo interrogando il cielo, me ne servii come per rispondere alla voce che mi diceva: «Francesco ti è più utile il servo o il padrone?». «Il padrone» risposi e aggiunsi subito: «Cosa vuoi ch'io faccia, o Signore?».

Chi era dio per Francesco?

Cerca di rispondere con le parole del testo seguendo l'esempio:

Francesco aveva identificato Dio con:

la dolcezza degli uliveti

Chi è Dio per te? Disegnare una persona o una cosa in cui vedi Dio nella tua vita:

Io vedo Dio in.....

PER MEGLIO CAPIRE:

Figlio,a=fia Respirare=lélegezni Bellezza=szépség

Povero,a=szegény Avvicinarsi=megközelíteni

Dolcezza=bársonyosság, édesség

Terra=föld Parlare=beszélni Debolezza=gyöngeség

Cielo=menny, ég Dire=elmondani Fortezza=erősség

Gabi

Földanya nénénk

Madárka

Egy kis madárka szerzett tegnap örömet. Elmondom a történetét.

Valaki egyszer elültetett egy magot. Talán egy szajkó volt. Talán a nagyapád nagyapja.

Az apró magból egyszer csak törékeny, zöld élet bújt elő. Nőttön-nőtt, koronát hajtott. A idő aztán sebeket ejtett rajta. Elvesztette négy karját, s néha sóhajtott is. Egy télen halt meg, 132 évesen. Gazdagon. Megadta, amit adhatott magából. A sebeiből is élet fakadt. Kérgével jóllakott a vadnyúl, rügyével az őz, édes vérével a hangya egész rokonsága. Odvában cinegét és mókust melegített.

S egy kis faragott madárkával, végül, nekem is örömet szerzett.

J.

Szerkesztés: Ötvös Réka

Tördelés: Nagy Lilla

Korrektúra: Kántor Emese

E-mail címünk: kpoverello@yahoo.com